| **Частична предварителна оценка на въздействието** | |
|---|---|
| **Институция:**<br>Министерство на финансите | **Нормативен акт:**<br>Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството |
| ○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет | ◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:<br>**Второто полугодие на 2026 година** |
| **Лице за контакт:**<br>**Даниела Нонина – началник на отдел „Счетоводно законодателство“, дирекция „Данъчна политика“** | **Телефон и ел. поща:**<br>**taxpolicy@minfin.bg** |

**1. Проблеми за решаване:**

*1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.*

**Проблем 1: Необходимост от транспониране на чл. 2 и 3 от Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 година за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и някои изисквания за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта по отношение на счетоводното законодателство и на законодателството, регламентиращо изразяването на сигурност по устойчивостта.**

На 18 март влезе в сила Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 година за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и някои изисквания за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (**Директива (ЕС) 2026/470**). Директивата беше приета в резултат от идентифицираната от Европейската комисия необходимост за опростяване на законодателството за отчитане на устойчивостта, включително на изискванията по Директива 2013/34/ЕС (Счетоводната директива).

С чл. 2 и 3 от Директива (ЕС) 2026/470 се извършват съществени изменения в европейската рамка относно отчитането на устойчивостта и изразяването на сигурност по тази информация. Промените са насочени към опростяване на регулаторната рамка, намаляване на административната тежест и осигуряване на по-пропорционален подход, като същевременно се запазва необходимото ниво на надеждност на информацията за устойчивостта. Основна цел на Директива (ЕС) 2026/470 е намаляване на сложността на европейското законодателство за отчитане на устойчивостта, чрез което да се намали административната тежест и да се създаде по-благоприятна бизнес среда. Директивата стеснява обхвата на задължените предприятия, като в него попадат тези предприятия, които към края на отчетния период надвишават едновременно критериите за нетни приходи от продажби от 450 млн. евро и средна численост на персонала 1 000 души за отчетния период. Предприятията майки изготвят консолидиран отчет на устойчивостта, ако на консолидирано ниво надвишават едновременно посочените два критерия. Директивата предвижда нови хипотези, от които дадено предприятие майка може да се възползва:

1) когато има промени в състава на групата (новопридобито или напуснало предприятие), предприятието майка може да не включи информация за новопридобитото или напусналото групата предприятие в консолидирания отчет за устойчивостта за съответния отчетен период;

2) когато предприятие майка е финансово холдингово дружество, то може да не изготви консолидиран отчет за устойчивостта при условие, че неговите дъщерни предприятия имат бизнес модели и дейности, които са независими едни от други.

Променят се също и критериите относно задължението на дъщерно предприятие или клон да публикува (консолидиран) отчет за устойчивостта от името на предприятие, регулирано от законодателството на трета държава. Новите критерии са, както следва:

1) за дъщерното предприятие и за клона – за предходния отчетен период нетните приходи от продажби на предприятието съответно клона трябва да надвишават 200 млн. евро;

2) за предприятието, регулирано от законодателството на трета държава – за последните два отчетни периода нетните приходи от продажби в ЕС на това предприятие трябва да надвишават 450 млн. евро.

Директивата въвежда „защита“ за предприятията, които са във веригата на стойността на отчитащите се предприятия, и които към края на предходния отчетен период не надвишават средна численост на персонала от 1 000 души за отчетния период (т. нар. „защитени предприятия“). Когато отчитащите се предприятия изискват информация от предприятията в тяхната верига на стойността, те не могат да изискат от защитените предприятия информация, която е извън обхвата на доброволните стандарти. Предоставената защита е единствено по отношение на отчитането на устойчивостта, като не засяга други задължения за предоставяне или споделяне на информация, произтичащи от закон или от правото на Европейския съюз.

Разширява се кръга на информацията, която може да не бъде включена в отчета по устойчивостта от отчитащото се предприятие – с информация, чието оповестяване сериозно би засегнало търговската му позиция, както и информация, която може да се определи като търговска тайна по смисъла на Директива (ЕС) 2016/943 и информация, която би накърнила неприкосновеността на личния живот на физическите лица или сигурността на физическите или юридическите лица.

Директива (ЕС) 2026/470 дава правна възможност на Европейската комисия да приеме делегиран акт за опростяване на европейските стандарти за отчитане на устойчивостта, приети чрез Делегиран регламент (ЕС) 2023/2772 на Комисията от 31 юли 2023 година за допълнение на Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта. Европейската комисия вече одобри и доброволен стандарт за отчитане, където е посочена информацията, която отчитащите се предприятия могат да искат от защитените предприятия. Очаква се преразгледаните стандарти да влязат в сила до края на тази година. С цел намаляване на допълнителни данни за отчитане (datapoints), директивата отмени задължението на Комисията да приема секторни стандарти като вместо това, при необходимост, ще публикува специални секторни насоки, които да улеснят прилагането на стандартите за даден сектор.

Директива (ЕС) 2026/470 дава възможност на държавите членки да освободят от задължението за отчитане на устойчивостта предприятията от т. нар. „първа вълна“, които не покриват новите критерии, за отчетните 2025 г. и 2026 г.

Съгласно Директивата, държавите членки могат да въведат освобождаване на членовете на административните, управителните и надзорните органи на дадено предприятие, действащи в рамките на предоставените им с националното право правомощия, да не носят колективна отговорност само по отношение на изготвянето на (консолидирания) доклада за дейността в изискуемия формат. Не е предвидено освобождаване от отговорност относно публикуването на докладите в съответния формат.

Република България е задължена да транспонира разпоредбите на чл. 2-3 от Директива (ЕС) 2026/470 в националното си законодателство в срок до 19 март 2027 година.

**Проблем 2: Констатирани пропуски и неточности в Закона за счетоводството**

Идентифициран е пропуск, свързан с приложното поле на Закона за счетоводството (ЗСч). В чл. 2 са посочени тези лица, за които ЗСч е приложим, като в цитираната разпоредба не са включени клоновете на чуждестранните юридически лица с нестопанска цел.

Установена е неточност при транспонирането на дефиницията за „нетни приходи от продажби“ по отношение на предприятия от трети държави, които имат дъщерни предприятия и/или клонове на територията на Република България.

Липсва единен подход при изчисляването на критерия „средна численост на персонала“ за счетоводни цели. Съгласно насоки на Европейската комисия, за определянето на посочения критерий може да се прилага Препоръка на Комисията от 6 май 2003 година относно дефиницията на микропредприятията, малките и средните предприятия. Дадената в чл. 5 от Препоръката дефиниция е въведена в Закона за малките и средни предприятия. Констатирана е необходимост от повече време за извършването на анализ за необходимостта от приемане на национален счетоводен стандарт за счетоводно отчитане на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на фондовете за извършване на плащания по смисъла на Кодекса за социално осигуряване и неговото съдържание.

**Проблем 3: Неактуализирани парични стойности, включително и на глобите и имуществените санкции**

Във връзка с прегледа на паричните стойности в Закона и превалутирането им в евро, бяха установени стойности, които не са промянени от влизането му в сила от 2016 г. Голяма част и от административнонаказателните разпоредби също не са актуализирани от посочения период, с изключение на тези, свързани с отчитането на устойчивостта и фалшивото счетоводство. Вследствие на неактуализираните глоби и санкции, санкционна рамка на ЗСч е остаряла, непропорционална и неефективна, което води до загуба на тяхната превантивна и санкционна функция. Единствено по отношение на размера на глобите и санкциите по чл. 68 и чл. 68а не е идентифицирана необходимост от актуалиция, поради скорошното им изменение и допълнение във връзка с присъединяването на Република България към ОИСР.

Установени са разпоредби със стойности в лева, които произтичат от правото на ЕС и които трябва да бъдат посочени в размера в евро от съответния акт в съответствие с §5 от ПЗР на Закона за въвеждане на еврото в РБ. Такива са показателите по чл. 19 и чл. 21 от Закона за счетоводството относно категориите предприятия и групи предприятия, които трябва да пренасят стойностите на показателите за балансова стойност на активите и нетни приходи от продажби според размера им, така както са заложени в чл. 3 на Счетоводната директива.

*1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).*

**Проблеми 1, 2 и 3** не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. **Проблем 1** е продиктуван от несъответствие с европейското законодателство в областта на счетоводството. Ако не се предприемат действия по транспониране на описаните промени и ЗСч не се измени, то в националното ни законодателство ще се запази по-широк кръг от задължени лица да изготвят отчет за устойчивостта при условията на по-сложни регулаторни изисквания. Освен това, България няма да може да приложи опцията за освобождаване на някои от предприятията за отчетната 2026 г. По този начин предприятията биха понесли ненужна административна тежест, в резултат на което би се намалила тяхната конкурентоспособност. В допълнение, ако Република България не транспонира Директива (ЕС) 2026/470 в посочения в директивата срок, Европейската комисия може да стартира наказателна процедура срещу страната.

**Проблем 2** е свързан с констатиран пропуск в приложното поле на ЗСч, неточно транспониране на дефиниция, произтичаща от Директива 2013/34/ЕС, уеднаквяване на методологията за изчисляване на критерия „средна численост на персонала“ и осигуряване на технологично време за анализ и изготвяне на национален счетоводен стандарт.

**Проблем 3** произтича от неактуализирани парични стойности, включително и на предвидените в ЗСч глоби и имуществени санкции. Ако не бъдат актуализирани, глобите и

имуществените санкциите губят своята ефективност като инструмент за превенция от нарушение на счетоводното законодателство.

*1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.*

**Проблем 1:** Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на посочения проблем, тъй като сега действащият Закон за счетоводството обхваща много по-голям кръг от задължени за отчитането на устойчивостта лица, не предвижда въведените в Директива (ЕС) 2026/470 облекчения за предприятията, липсва дефиниция за „защитено предприятие“ и „отчитащо се предприятие“.

По отношение на **проблеми 2 и 3** също следва да се предприемат законодателни промени, поради констатираните нормативни несъответствия и необходимост от актуализиране на паричните стойности, включително и във връзка със синхронизиране на Закона за счетоводството с Директива 2013/34/ЕС (по отношение на „нетни приходи от продажби“ и праговете по чл. 19 и чл. 21).

*1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.*

**Проблем 1** произтича от задължението на Република България да транспонира Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 година за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760.

**Проблем 2** е свързан и с необходимостта от синхронизирането на разпоредба на ЗСч с Директива 2013/34/ЕС (определението за „нетни приходи от продажби“ за предприятията по чл. 52б от Закона). В съответствие с § 5, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за въвеждане на еврото в Република България, посочените стойностни показатели в **Проблем 3** трябва да се приведат в съответствие с тези по чл. 3 от Директива 2013/34/ЕС.

*1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?*

Не е извършвана последваща оценка на Закона за счетоводството по смисъла на чл. 22 от Закона за нормативните актове.

**2. Цели:**

**По проблем 1:**

**Цел 1**: Намаляване на административната тежест чрез стесняване на обхвата на задължените предприятия по Закона за счетоводството, опростяване на изискванията за отчитане на устойчивостта и въвеждане на защита за предприятията във веригата на стойността на отчитащите се предприятия.

**По проблем 2:**

**Цел 1:** Отстраняване на констатирани пропуски, неточности и неяснота по прилагането на Закона за счетоводството чрез прецизиране на обхвата на задължените по Закона за счетоводството предприятия и на дадените в допълнителните разпоредби на закона определения.

**По проблем 3:**

**Цел 1:** Актуализиране на паричните стойности за възстановяване на обхвата на преференциите на малкия бизнес по отношение на възможността за едностранно счетоводно записване от едноличните търговци, относно задълженията за инвентаризация, както и за съдържанието на годишния финансов отчет на предприятия, чиито нетни приходи от продажби са под определения в закона размер.

**Цел 2:** Гарантиране на възпиращата и санкционната функции на глобите и имуществените санкции.

**3. Заинтересовани страни:**

3.1. По проблем 1:

1. Предприятия, които надвишават едновременно 450 млн. евро (900 млн. лв.) нетни приходи от продажби и 1 000 души средна численост на персонала (предприятията в новия обхват за отчитане на устойчивостта) – около 20 бр. предприятия;
2. Предприятия, които биха попаднали в установения към момента обхват за отчитане на устойчивостта, но не са задължени съгласно новите критерии – общо около 960 предприятия:

- Големи предприятия от обществен интерес с персонал над 500 души, но под 1 000 души – около 30 бр. предприятия;
- Предприятия от обществен интерес, които са предприятия майки на голяма група и са с персонал над 500 души – около 20 предприятия;
- Всички останали големи предприятия, извън посочените в т. 1 – около 620 бр. предприятия;
- Всички останали предприятия майки на големи групи, извън посочените в т. 2 – не може да се предостави информация – около 150 предприятия;
- Малки и средни предприятия от обществен интерес, които не са микропредприятия, и чиито ценни книжа са допуснати за търговия на регистриран пазар в ЕС – около 140 бр. предприятия;

3. Регистрираните одитори, в качеството им на изпълнители на услугите по задължителни ангажименти за сигурност по устойчивостта – 409 регистрирани одитори по устойчивостта (физически лица) и 59 одиторски дружества (по данни от интернет страницата на Комисията за контрол над регистрираните одитори към 08.09.2026 г.), както и ИДЕС, който организира и провежда изпитите за придобиване на квалификация на регистрирани одитори по устойчивостта;
4. Инвеститори; кредитори; служители и работници; специалисти по устойчивостта; граждани и граждански организации;
5. Държавни институции, които имат контролни функции – НАП, Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори.

3.2. По проблеми 2 и 3:

1. Нефинансови и финансови предприятия, които попадат в обхвата на ЗСч и са задължени да водят счетоводна отчетност – 477 780 бр. по данни на НСИ за 2024 г.

2. Органи, осъществяващи контрол: НАП, други държавни органи.

Данните за броя на заинтересованите лица са на база информация от НСИ за 2024 г. и от годишните финансови отчети за 2024 година.

**4. Варианти на действие. Анализ на въздействията**

**4.1. По проблем 1: Необходимост от транспониране на Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 година за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и някои изисквания за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта.**

**Вариант 1: „Без действие“**

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

За част от заинтересованите страни (неправителствени организации, гражданското общество и др.), които не подкрепят мерките за опростяване на европейското законодателство за отчитането на устойчивостта, Вариант 1 би имал положително въздействие, тъй като ще се запази по-широкия кръг от задължени предприятия.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Този вариант не съответства на основната цел на Директива (ЕС) 2026/470 за намаляване на административната тежест. Бизнесът ще понесе значително по-високи разходи отколкото изисква европейската рамка след измененията. Българските предприятия ще бъдат поставени в по-неблагоприятно положение спрямо предприятията от други държави членки, транспонирали новите критерии и изисквания, вследствие на което се намалява тяхната конкурентоспособност. Неспазването на посочения в Директивата срок за транспонирането й (за членове 2 и 3 е 19 март 2027 г.) е предпоставка за започване на наказателна процедура срещу Република България на основание чл. 258 от Договора за функциониране на ЕС, риск от финансови санкции, както и необходимост от последващо ускорено и непланирано транспониране.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариантът оказва въздействие върху малките и средни предприятия (МСП), тъй като с Директива (ЕС) 2026/470 се въвежда „защита“ за предприятията, които за предходния отчетен период са със средна численост на персонала под 1000 души, голяма част от които са МСП. Отчитащите се предприятия ограничават исканията си за информация към защитените предприятия във веригата им на стойност до информацията, която е посочена в доброволните стандарти.

Вариантът има въздействие и върху МСП, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава членка на Европейския съюз. Съгласно сега действащия ЗСч те също са задължени да изготвят отчет за устойчивостта, като първият отчетен период, за който трябва да представят своите отчети, е 2028 г. Директива (ЕС) 2026/470 изключва тези предприятия от задължените да се отчитат, тъй като водещи са само общите критерии, въведени за всички предприятия по отношение на нетни приходи от продажби и средна численост на персонала.

**Административна тежест:**

Ако не се предприемат мерки за въвеждане на облекченията в българското счетоводно законодателство, то за българските предприятия се запазва по-високата административна тежест.

**Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“:**

При Вариант 2 ЗСч ще бъде актуализиран и синхронизиран с разпоредбите на европейското законодателство по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта и ще се осигури възможност за постигане на целите, заложени в Директива (ЕС) 2026/470. Обхватът ще бъде ограничен само до тези предприятия и предприятия майки, които покриват новите, завишени критерии, а именно: 450 мил. евро нетни приходи от продажби и 1000 души средна численост на персонала за съответния период на индивидуално или съответно на консолидирано ниво. МСП ще бъдат изключени от обхвата за задължително отчитане (тези, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар в държава членка на ЕС). Ще се въведе защита за предприятията, които за предходния на отчетния период са със средна численост на персонала под 1000 души, по отношение на информацията, която може им бъде искана за целите на отчитането на устойчивостта. Разширява се кръга на информацията, която може да не бъде включена в отчета по

устойчивостта от отчитащото се предприятие. За отчитащите се предприятия майки ще се въведе възможност за:

1) при промени в състава на групата, предприятието майка може да не включи информация за новопридобитото или напусналото групата предприятие в консолидирания отчет за устойчивостта за съответния отчетен период;

2) ако предприятието майка е финансово холдингово дружество, то може да не изготви консолидиран отчет за устойчивостта при условие, че неговите дъщерни предприятия имат бизнес модели и дейности, които са независими едни от други.

Ще се стесни и кръгът от дъщерните предприятия и клонове на предприятия, които се регулират от законодателството на трети държави, които ще имат задължение да публикуват (консолидирания) отчет за устойчивостта от името на това трето предприятие, като критериите се повишат, както следва:

- за дъщерните предприятия и клонове – ако за предходния отчетен период нетните им приходи от продажби надвишават 200 млн. евро;
- за предприятието, регулирано от законодателството на трета страна – ако за всяко от последните два поредни годишни отчетни периода нетните им приходи от продажби в ЕС надвишават 450 млн. евро.

С приемането на законопроекта Република България ще се възползва от предоставената с Директива (ЕС) 2026/470 възможност да бъдат освободени за 2026 г. задължените да се отчитат предприятия от т.нар. „първа вълна“, при условие че не покриват новите критерии за нетни приходи от продажби и средна численост на персонала.

Чрез изменение на Закона за счетоводството ще бъде изпълнено задължението на Република България като държава членка на ЕС за въвеждане на разпоредбите на чл. 2 и чл. 3 от Директива (ЕС) 2026/470 в националното законодателство. С приемането на ЗИД на Закона за счетоводството ще се постигне хармонизация с европейското счетоводно законодателство по отношение на отчитането на устойчивостта, което води до повишаване конкурентоспособността на предприятията.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Националното законодателство ще бъде приведено в съответствие с правото на Европейския съюз и ще се осигури постигане на основната цел, заложена в Директива (ЕС) 2026/470 за намаляване на административната тежест. Намаляват се разходите във връзка със събирането и обработването на данни, закупуването на специализиран софтуер за отчитането на устойчивостта, разходите, свързани с ангажимента за изразяването на сигурност по устойчивостта, вътрешни ресурси и обучение. Защитените предприятия (тези, които не надхвърлят средна численост на персонала от 1 000 човека, тоест „защитените предприятия“) ще имат законовото право да откажат предоставянето на информация, която надхвърля посочената в доброволните стандарти при отправени към тях искания от задължените предприятия. Отчитащите се предприятия ще могат да прилагат преразгледаните европейски стандарти за отчитане на устойчивостта при изготвянето на отчетите за устойчивостта, както и ще имат право при определени условия да пропускат отчитането на даден вид информация (напр. класифицирана информация по смисъла на член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2023/2418; информация, съответстваща на интелектуален капитал, интелектуална собственост, ноу-хау, технологична информация или резултати от иновации, която би представлявала търговска тайна съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета и др.). Финансовите холдингови дружества ще могат да се възползват от предоставената възможност да не изготвят консолидиран отчет за устойчивостта, в случай че бизнес моделите и дейността на предприятията от групата са независими едни от други. Чрез завишаване на критериите се намалява и броя на дъщерните предприятия и клоновете на предприятия от трети държави, задължени да публикуват отчет за устойчивостта от името на това трето предприятие.

Гарантира се своевременно транспониране на Директива (ЕС) 2026/470, с което се избягва стартиране на процедура за нарушение от Европейската комисия. Осигурява се и правна сигурност за предприятията относно техните задължения и сроковете им за изпълнение.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Предвид стесняването на обхвата и преразгледаните европейски стандарти за отчитане на устойчивостта, значително ще се намали обемът и видът на отчитаната информацията по въпросите за устойчивостта. При обсъждането на обхвата на отчитащите се предприятия някои европейски държави, в т.ч. България (съобразно приетата Рамкова позиция на Република България по досието), изразиха своята подкрепа по предложения от Комисията обхват (големи предприятия с персонал над 1000 души), тъй като с допълнителния критерий от 450 млн. евро се стеснява много обхвата на задължените предприятия. Следва да се има предвид, че в Директивата са приети разпоредби, съгласно които Комисията е длъжна да прави периодична оценка на необходимостта от промяна на обхвата и съответно неговото разширяване.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариантът има въздействие върху две групи МСП:

- МСП, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава членка на Европейския съюз – отпада задължителното им за отчитане на устойчивостта,
- МСП като част от „защитените“ предприятия във веригата на стойността на отчитащите се предприятия – отчитащите се предприятия не могат да искат от тях информация, превишаваща обхвата на доброволните стандарти, а в случай на отправено такова искане – те ще имат правото да откажат предоставянето й.

**Административна тежест:**

Основната цел на Директива (ЕС) 2026/470 е намаляване на административната тежест чрез стесняване на обхвата на задължените предприятия и въвеждане на по-лесни за прилагане правила и рамка за изготвянето му. Това води до намаляване на разходите, свързани с изготвянето на отчета за устойчивостта, напр. за внедряване на специфичен софтуер, наемане на консултанти за одит по устойчивост, събиране на данни от веригата на стойността, възлагане и изпълнение на ангажименти за сигурност по устойчивостта и др.

**4.2. По проблем 2: Констатирани пропуски и неточности в Закона за счетоводството**

**Вариант 1 „Без действие“**

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант не се очакват положителни въздействия.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант констатираните пропуски няма да бъдат отстранени. С оглед непълното приложно поле на Закона за счетоводството, някои предприятия няма да бъдат задължени да спазват неговите изискванията на ЗСч.

Неправилната дефиниция за „нетни приходи от продажби“ относно предприятията от трети държави ще доведе до погрешно прилагането на разпоредбите при определянето на показателя по отношение на дъщерни предприятия и клонове на тези предприятия.

Липсата на достатъчно време за анализ и изготвяне може да доведе до неизготвяне в срок на национален счетоводен стандарт или до пропуски в съдържанието му.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариант 1 „Без действие“ няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

**Административна тежест:**

Този вариант няма ефект върху административната тежест.

**Вариант 2: „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“:**

Вариант 2 предвижда да бъдат включени клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел в приложното поле на закона, прецизиран определението за „нетни приходи от продажби“, въвеждане на определение за „средна численост на персонала за отчетния период“ и удължаването на срока за изготвяне и приемане на националния счетоводен стандарт за съответните фондове за допълнително пенсионно осигуряване и за фондовете за извършване на плащания по смисъла на Кодекса за социално осигуряване.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант на действие се отстраняват неточности в Закона за счетоводството, с оглед коректното прилагане на закона.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Няма данни, че при този вариант ще има пряко или косвено отрицателно икономическо, социално и екологично въздействие.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариантът няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

**Административна тежест:**

Този вариант няма ефект върху административната тежест. Разширяването на приложното поле на закона с клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел е предвид постигането на аналогичност с нормите относно търговците и за равнопоставеност с регистрираните в страната юридически лица с нестопанска цел. В случай на извършване на дейност, тези лица и към момента следва да се отчитат счетоводно, с оглед на което не се идентифицират случаи на увеличение на административната тежест.

**4.3. По Проблем 3: Неактуализирани парични стойности, включително на глобите и имуществените санкции**

**Вариант 1 „Без действие“**

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант не се очакват положителни икономически, социални и екологични въздействия.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант, санкциите остават в размерите, определени през 2016 г., без актуализация и без посочването им в ЗСч в евро. Това води до тяхното обезценяване, поради кумулативната инфлация, която по данни на НСИ за периода е в размер над 50%. По този начин те губят своята цел да възпират и наказват неспазването на счетоводното законодателство. По отношение на останалите разпоредби (с изключение на чл. 19 и чл. 21), ако не бъдат актуализирани, предвидените в тях облекчения няма да могат да се прилагат от кръга предприятия, за които са били предназначени при въвеждане на преференцията. В допълнение, няма да бъдат спазени изискванията на ЗВЕРБ.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариант 1 „Без действие“ няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

**Административна тежест:**

Вариант 1 „Без действие“ няма ефект върху административната тежест.

**Вариант 2: „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“**

За актуализацията на глобите и санкциите са предложени стойности, коригирани с инфлацията от индексите на потребителските цени от датата на въвеждането им до юни 2026 година. По-конкретно, за периода януари 2016 – юни 2026 инфлацията от индекса на потребителските цени на НСИ е в размер на 59,7 на сто, за периода януари 2024 г. – юни 2026 г. – е 9,8 на сто и за периода юли 2024 г. – юни 2026 г. – е 9,2 на сто.

Актуализирани са паричните стойности относно предоставени преференции по закона за предприятията. Повишени са следните прагове:

- по чл. 3, ал. 4 относно възможността за отчитане на дейността по способа на едностранно счетоводно записване - от 50 000 лева на 50 000 евро;
- по чл. 28, ал. 2 относно освобождаването от задължението за извършване на годишна инвентаризация – от 200 хил. лв. на 130 хил. евро;
- по чл. 29, ал. 3 относно съдържанието на годишния финансов отчет – от 200 хил. лева на 130 хил. евро.

По отношение на праговете за извършване на независим финансов одит на малките предприятия и на юридическите лица с нестопанска цел не е установена необходимост от промяна на размера на праговете, предвид че за същите е извършен преглед при предходна актуализация на праговете за малките предприятия през 2024 година.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Актуализирания размер ще доведе до по-стриктно спазване на счетоводното законодателство. Повишените прагове в посочените разпоредби (в чл. 3, ал. 4, чл. 28, ал. 2 и чл. 29, ал. 3) позволява на повече предприятия да се възползват от мерките, предвидени в тях.

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При този вариант не се очакват отрицателни икономически, социални и екологични въздействия.

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Вариантът ще окаже въздействие върху малките и средните предприятия като повечо от тях ще имат възможността да прилагат преференциалните мерки по закона.

**Административна тежест:**

В чл. 19 и чл. 21 показателите са посочени в евро, така както са установени в чл. 3 от Директива 2013/34/ЕС. Тъй като при транспонирането на стойностите в лева през 2024 г. е направено допустимо по директивата минимално закръгление до цяло число, в зависимост от показателите на конкретните предприятия може да възникнат случаи на предприятия с гранични стойности на показателите, които да променят категорията си вследствие на промяната. Ако в подобна хипотеза промяната на категорията е от микропредприятие към малко предприятие или от малко предприятие към средно предприятие по смисъла на закона, това може да увеличи административната тежест за конкретното предприятие, в случай че то се е ползвало до момента от възможността за представяне на годишен финансов отчет със съкратено съдържание по чл. 29, ал. 4 и 6 от ЗСч.

**5. Сравняване на вариантите:**

**Степени на изпълнение по критерии:** 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

**По проблем 1:**

| | | **Вариант 1 Без действие“** | **Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“** |
|---|---|---|---|
| ***Ефективност*** | **Цел 1**: Намаляване на административната тежест чрез стесняване на обхвата на задължените предприятия, опростяване на изискванията за отчитане на устойчивостта и въвеждане на защита за предприятията във веригата на стойността на отчитащите се предприятия. | Ниска | Висока |
| ***Ефикасност*** | **Цел 1**: Намаляване на административната тежест чрез стесняване на обхвата на задължените предприятия, опростяване на изискванията за отчитане на устойчивостта и въвеждане на защита за предприятията във веригата на стойността на отчитащите се предприятия. | Ниска | Висока |
| ***Съгласуваност*** | **Цел 1** “Намаляване на административната тежест чрез стесняване на обхвата на задължените предприятия, опростяване на изискванията за отчитане на устойчивостта и въвеждане на защита за предприятията във веригата на стойността на отчитащите се предприятия” | Ниска | Висока |

**По проблем 2:**

| | **Вариант 1 Без действие“** | **Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение и** |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | **допълнение на Закона за счетоводството“** |
| ***Ефективност*** | **Цел 1:** Отстраняване на констатирани пропуски и неточности | Ниска | Висока |
| ***Ефикасност*** | **Цел 1:** Отстраняване на констатирани пропуски и неточности | Ниска | Висока |
| ***Съгласуваност*** | **Цел 1:** Отстраняване на констатирани пропуски и неточности | Ниска | Висока |

**По проблем 3:**

| | | **Вариант 1 Без действие“** | **Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“** |
|---|---|---|---|
| ***Ефективност*** | **Цел 1**: Актуализиране на паричните стойности за възстановяване на обхвата на преференциите на малкия бизнес | Ниска | Висока |
| | **Цел 2: Г**арантиране на възпиращата и санкционната функции на глобите и имуществените санкции | Ниска | Висока |
| ***Ефикасност*** | **Цел 1**: Актуализиране на паричните стойности за възстановяване на обхвата на преференциите на малкия бизнес | Ниска | Висока |
| | **Цел 2: Г**арантиране на възпиращата и санкционната функции на глобите и имуществените санкции | Ниска | Висока |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | *Съгласуваност* | **Цел 1**: Актуализиране на паричните стойности за възстановяване на обхвата на преференциите на малкия бизнес | Ниска | Висока | |
| | | **Цел 2: Г**арантиране на възпиращата и санкционната функции на глобите и имуществените санкции | Ниска | Висока | |

**6. Избор на препоръчителен вариант:**
**Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството“.**

Въз основа на резултатите от сравнението на двата варианта може да бъде направен извод, че препоръчителният вариант на действие по проблеми 1, 2 и 3 е Вариант 2: Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството.

**6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):**
**По проблем 1:**

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

По **проблем 1**: Измененията ще доведат до намаляване на административната тежест, с оглед намаляване както на броя на задължените предприятия, така и на обхвата на включваната в отчетите информация, респективно разходите по изготвянето и възлагането на ангажименти за изразяване на сигурност по устойчивостта.

По **проблем 2:**

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

По **проблем 3:**

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

**6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?**

○ Да

◉ Не

**6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?**

○ Да

◉ Не

**6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?**

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

По проблем 1:

Промените, които се предвиждат в препоръчителния вариант за действие (приемане на законопроект за изменение и допълнение на Закона за счетоводството) във връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2026/470, ще доведат до въздействие върху МСП. Отпада задължението за изготвяне на отчет за устойчивостта от МСП, чийто прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава - членка на Европейския съюз. Ограничава се информацията, която отчитащите се предприятия може да изискат от МСП във веригата си на стойност във връзка с изготвянето на отчета по устойчивостта.

**6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):**

Не са идентифицирани потенциални рискове по проблеми 1, 2 и 3 при реализирането на Вариант 2 "Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството".

*Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.*

**7. Консултации:**

○ Проведени са консултации

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на акт ще бъдат проведени обществени консултации като законопроектът, мотивите към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията" в Министерски съвет ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на Интернет страницата на Министерството на финансите, за срок от 30 дни. Проектът на акт ще се съгласува и с всички министерства и с дирекциите от администрацията на Министерския съвет, с чиято функционална компетентност е свързан, в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. По проекта ще бъде проведено съгласуване в рамките на Работна група № 27 „Счетоводна политика и независим финансов одит", в съответствие с ПМС 85, съответно ще бъде изготвено и становище на работната група.

**8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?**

◉ Да

○ Не

Приемането на законопроекта произтича от необходимостта да бъдат въведени изискванията на чл. 2 и 3 от Директива (ЕС) 2026/470 по отношение на отчитането на

устойчивостта, както и със синхронизирането на някои разпоредби на Закона за счетоводството с Директива 2013/34/ЕС и Директива (ЕС) 2022/2464.

**9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?**

○ Да

◉ Не

**10. Приложения:**

**11. Информационни източници:**

**1. "Една опростена и по-експедитивна Европа: Съобщение относно изпълнението и опростяването":**

**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX:52025DC0047**

**2. Commission staff working document accompanying the documents proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 2006/43/EC, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 and (EU) 2024/1760 as regards certain corporate sustainability reporting and due diligence requirements proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Directives (EU) 2022/2464 and (EU) 2024/1760 as regards the dates from which member states are to apply certain corporate sustainability reporting and due diligence requirements and specifying further steps:**
**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52025SC0080**

**3. "Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и за дължима грижа":**

**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52025PC0081**

**4. Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 година за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и някои изисквания за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта:**

**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32026L0470**

**5. Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета**

**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:02013L0034-20260318**

**6. Ръководство за прилагане и тълкуване на Директива 2013/34/ЕС относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните с тях доклади на някои видове предприятия**

**https://finance.ec.europa.eu/publications/guidance-implementation-and-interpretation-directive-201334eu-accounting-rules_en**

**12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:**

**Име и длъжност: Мина Янкова**, с.д. директор на дирекция „Данъчна политика“ в Министерството на финансите

X

С.Д. ДИРЕКТОР
МИНА ЯНКОВА